

การพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
Model Development of Creative Writing Instruction Using The MCCAD Model to
Enhance Learning Achievement in Thai Language Subject Area of
Prathomsuksa 5 Students

ก้องเกียรติ ขอบเวศน์

โรงเรียนเทศบาลปูกัญญาในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดเทศบาลนครภูเก็ต

Kongkiat Khobwet

Plookpanya Municipal School Under The Royal Patronage, Phuket City Municipality

Received: August 18, 2023

Revised: November 1, 2023

Accepted: November 2, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้าง และพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ MCCAD Model ให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ MCCAD Model และ 3) เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 เป็นเวลา 12 ชั่วโมง แบบแผนการทดลอง คือ One-Group Pretest Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ MCCAD Model ประกอบด้วย (1) ขั้นสร้างแรงจูงใจ (2) ขั้นสร้างประสบการณ์ (3) ขั้นสร้างความคิดที่แปลกใหม่ (4) ขั้นปฏิบัติงานเขียน และ (5) ขั้นพัฒนาสร้างสรรค์ 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model โดยรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการสอน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

Abstract

This research aimed to 1) create and develop the model for creative writing instruction using the MCCAD model appropriate for instructional management of Thai language subject area 2) investigate the results of applying the model for creative writing instruction using the MCCAD model and 3) assess the students' satisfaction towards the learning management. The samples were 40 students from Prathomsuksa 5/1 who studied in the first semester of academic year 2022 selected by Purposive Sampling. The model for creative writing instruction was applied and used for 12 hours. The experimental pattern was one-group pretest-posttest design. Research instruments consisted of 1) a questionnaire, 2) an interview forms, 3) lesson plans, 4) achievement tests, and 5) students' satisfaction questionnaire. The analysis statistics included content analysis, percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D), and t-test. The results were as follows: 1) The results from developing a model for creative writing instruction to enhance learning achievement in Thai language subject area of Prathomsuksa 5 students revealed the following steps of the MCCAD creative instructional model: Step 1 motivation (M), Step 2 construct (C), Step 3: Creativity (C), Step 4: Action (A) and Step 5: Develop (D) 2) Learning achievement of Prathomsuksa 5 students before and after studying with the model for creative writing instruction using the MCCAD model to enhance their learning achievement in Thai language subject area was significantly different at the statistical significance level of .05. 3) The overall satisfaction of Prathomsuksa 5 students towards the learning management with the model for creative writing instruction using the MCCAD model to enhance their learning achievement in Thai language subject areas was found at the high level.

Keywords: Model development, Creative Writing, Learning Achievement, Thai Language Subject Area

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ และได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน ท้าโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือกำลังพัฒนาส่งผลให้วิถีชีวิตของคนที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันมากขึ้น ผู้คนจำนวนมากหลากหลายเชื้อชาติย้ายข้ามประเทศ ข้ามภาษา และข้ามวัฒนธรรมมาอาศัยอยู่ร่วมกัน และทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม โลกการทำงานปรับเปลี่ยนจากการทำงานที่ใช้บุคคลที่องค์ความรู้เดียวกันทักษะเดียวกัน และทำงานในสายงานเดียวกันจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยต้องจัดการศึกษาให้ทันกับสถานการณ์โลกที่เต็มไปด้วยความรู้ และข้อมูลที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งต้องวางแผนการผลิต และพัฒนากำลังคนของประเทศให้ก้าวทันต่อกระแสอาชีพในปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียนมีจุดมุ่งหมายสำคัญร่วมกันในการยกระดับการแข่งขันของภูมิภาคการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างกัน นำไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นตลาด และฐานการผลิตเดียวกัน (Single Market) เพื่อรองรับการปรับตัว การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานเสรี โดยเฉพาะการพัฒนามาตรฐานทางการศึกษาร่วมกันของ

สถาบันการศึกษาในภูมิภาค และการรับรองระบบเทียบหน่วยกิตระหว่างกันจะนำไปสู่การขยายโอกาสทางการศึกษาของบุคลากรในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้เป็นมาตรฐานเทียบเท่ากับอาเซียน หรือนานาชาติ ตลอดจนเตรียมความพร้อมประชากรวัยเรียนให้มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหมายความว่า เรียนรู้เพื่อให้ได้วิชาแกน และแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องให้ได้ทั้งสาระวิชา และได้ทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะชีวิต และอาชีพ เพื่อความสำเร็จ ทั้งด้านการงานและการดำเนินชีวิต

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ถือว่า ผู้เรียนเป็นผู้มีความสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วางแผนการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนของตนเอง แสดงออกอย่างอิสระเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ เรียนรู้จากสภาพจริงจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และมีประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับสังคม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทำงานเป็นหมู่คณะ เพื่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข และสร้างสรรค์ ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้ และวิธีการสอนเดิมผู้สอนเป็น “ผู้นำเสนอ” เช่น เป็นผู้อธิบาย บรรยายเนื้อหาโดยส่วนใหญ่จึงเปลี่ยนแปลงไป กระบวนการเรียนรู้และวิธีสอนต้องกำหนดใหม่เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดรับกับความต้องการความสามารถ ความสนใจ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้ของผู้เรียน ผู้สอนกับผู้เรียนจะต้องร่วมกันก้าวไปสู่สัมฤทธิ์ผลของการศึกษาและการพัฒนาคน บทบาทของผู้สอนต้องเป็นผู้จัดการที่คอยควบคุมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร ในขณะที่ผู้เรียนต้องปรับบทบาทจากการเป็นผู้รับ เป็นผู้แสวงหาและเรียนรู้ด้วยการคิด ด้วยการปฏิบัติอย่างแท้จริง ไม่ใช่จดจำเพียงอย่างเดียว

การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ควรมีกระบวนการ และวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นควรใช้รูปแบบหรือวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนจากการปฏิบัติจริง และการเรียนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองเรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์อันเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา สามารถใช้ภาษาติดต่อทั้งการรับรู้ และถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ และบุคคล ตลอดจนสามารถใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน และใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชน และแหล่งความรู้อื่น ๆ สามารถใช้ประสบการณ์จากการเรียนภาษาไทยมาช่วยในการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา และวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาไทย และวรรณคดี ทั้งในด้านวัฒนธรรมประจำชาติ และการเสริมสร้างความงดงามในชีวิตจากจุดประสงค์ของหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทย มีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาการทางภาษาในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน สำหรับด้านการเขียนนั้น การเรียนภาษาไทยจึงควรเน้นสัมฤทธิ์ผลของทักษะการเข้าใจทางภาษา คือ การฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูด และการเขียนจนสามารถใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดความเข้าใจ แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล เพื่อนำไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวันอันจะนำไปสู่การมีชีวิตที่ผาสุกในสังคม ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่โดยตรงในการสอนภาษาไทยให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย คือ ครู ซึ่งควรตระหนักถึงความมุ่งหมายดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับวิธีการสอนภาษาไทยให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย คือ ครู ซึ่งควรตระหนักถึงความมุ่งหมายดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยขึ้น

จากประสบการณ์การสอนของผู้วิจัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนเทศบาลปลูกปัญญาในพระอุปถัมภ์ฯ เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหา ในด้านการอ่าน และเขียน

ค่อนข้างสูงกว่าทักษะการฟัง และการพูด โดยเฉพาะทักษะการอ่านจับใจความ การอ่านเชิงวิเคราะห์ ส่วนการเขียน ได้แก่ การเขียนสรุปใจความที่ได้จากการอ่านบทอ่านประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการเขียนจากประสบการณ์ตรงของตนเอง ซึ่งพบว่า นักเรียนยังเขียนไม่น่าสนใจ ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการเขียนเล่าเรื่อง หรือเหตุการณ์ใช้ภาษาไม่สละสลวย ไม่ถูกต้องตามความหมายที่ต้องการสื่อสาร เขียนเนื้อเรื่องวกวน ใช้คำเชื่อมไม่ค่อยเหมาะสม ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ โดยในปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลปลุกปัญญาในพระอุปถัมภ์ฯ เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ และนอกจากนี้ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลปลุกปัญญา ในพระอุปถัมภ์ฯ เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ในปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 ก็ยังพบว่า ในปีการศึกษา 2563 คะแนนเฉลี่ยของวิชาภาษาไทย ในมาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1-ท 5.1 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 69.87 และในปีการศึกษา 2564 คะแนนเฉลี่ยของวิชาภาษาไทย มีคะแนนลดลง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 64.71 (โรงเรียนเทศบาลปลุกปัญญา ในพระอุปถัมภ์ฯ, 2564)

ดังนั้น ความสำคัญของทักษะการเขียนจึงจะต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงมากขึ้น ทั้งนี้ วรรณิ โสมประยูร (2553) ได้สรุปไว้ในเรื่องความสำคัญของการสอนภาษาไทยว่า มนุษย์ได้ใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนเป็นเครื่องมือในการศึกษาความรู้ เพื่อประกอบอาชีพ พัฒนาบุคลิกภาพ และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตในด้านอื่น ๆ เพราะคนเราได้รับความรู้ ความคิดต่าง ๆ จากการฟัง การอ่าน แล้วการเขียนบันทึกไว้เพื่อพูด หรือเขียนถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจอีกทอดหนึ่ง การเขียนของนักเรียนที่อ่อนภาษาจึงทำให้อ่อนวิชาอื่น ๆ ด้วย ซึ่งการเขียนนั้นเป็นทักษะที่ยาก และซับซ้อนมากที่สุด เนื่องจากในการเขียนแต่ละครั้งจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ตลอดจนการสรุปความคิดก่อนที่จะลงมือเขียน รวมถึงการเลือกใช้ถ้อยคำ และการนำถ้อยคำ ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ มาเรียบเรียงเพื่อลำดับความคิดให้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้การเขียนจึงต้องประกอบด้วยกระบวนการ 2 ขั้นตอนที่สำคัญด้วยกัน ได้แก่ ขั้นตอนการคิด และขั้นตอนการเขียน ทั้งสองขั้นตอนนี้จะไม่สามารถแยกจากกันได้ ส่วน เกศินี จุฑาวิจิตร (2557) กล่าวถึง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นการถ่ายทอดความคิด และเรื่องราวที่อาศัยความรู้ ประสบการณ์ จินตนาการของผู้เขียน ด้วยสำนวนภาษาที่สละสลวย มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองก่อให้เกิดประโยชน์ และมีคุณค่าแก่ผู้อ่าน การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการด้วยกัน คือ 1) ความคิดในการนำเสนอเนื้อหาที่แปลกใหม่ หรือเกิดจากการนำเสนอต่อยอดเนื้อหาเดิม หรือที่มีอยู่เขียนต่อกันไปแบบความเรียงแต่นำมาผสมผสานกับความคิดใหม่ด้วยจินตนาการผ่านความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของผู้เขียน 2) การใช้ภาษา ผู้เขียนต้องรู้จักเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม สอดคล้องกับรูปแบบ หรือประเภทของงานเขียนนั้น ๆ สื่อความหมายได้ชัดเจน และทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ หรือความรู้สึกร่วมกับผู้เขียนได้ โดยผ่านท่วงทำนองการเขียนที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของผู้เขียน และ 3) เกิดคุณค่า และคุณประโยชน์ต่อผู้อ่าน งานเขียนที่สร้างสรรค์ควรสรรสร้างคุณค่าทางอารมณ์ หรือความคิดแก่ผู้อ่าน

จากข้อมูล และจากการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยนำลักษณะเด่นของรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ของ เพรค (Paul, 1997) ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 4 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียม (Preparation) ซึ่งกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ต้องเริ่มต้นจากการสังเกต (Observation) อย่างรอบด้าน โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ (Analysis) แยกแยะข้อมูลต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล 2) ขั้นจินตนาการ (Imagination) เมื่อสมองผ่านกระบวนการสังเกต และการคิดวิเคราะห์เรียบร้อยแล้วจะนำความรู้ที่ได้กักเก็บไว้ในหน่วยความจำไปใช้ในการสร้างความคิดใหม่ (Generation) โดยเชื่อมโยงกับความคิดเดิมที่มีอยู่ ทั้งนี้ อาจใช้วิธีการเปรียบเทียบ (Analogies) การขยายความคิด (Branching Out From a Given Concept) หรือวิธีการระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อรวบรวมความคิด (Harvesting) ที่สามารถนำไปพัฒนาได้ 3) ขั้นการพัฒนา (Development) จะเป็นกระบวนการพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพในความคิดนั้น (Enhancement) หลังจากนั้น ประเมิน (Evaluation) เพื่อค้นหาความคิดที่ดีที่สุด หรือความคิดที่ใช้งานได้แล้ว และ 4) ขั้นลงมือกระทำ (Action)

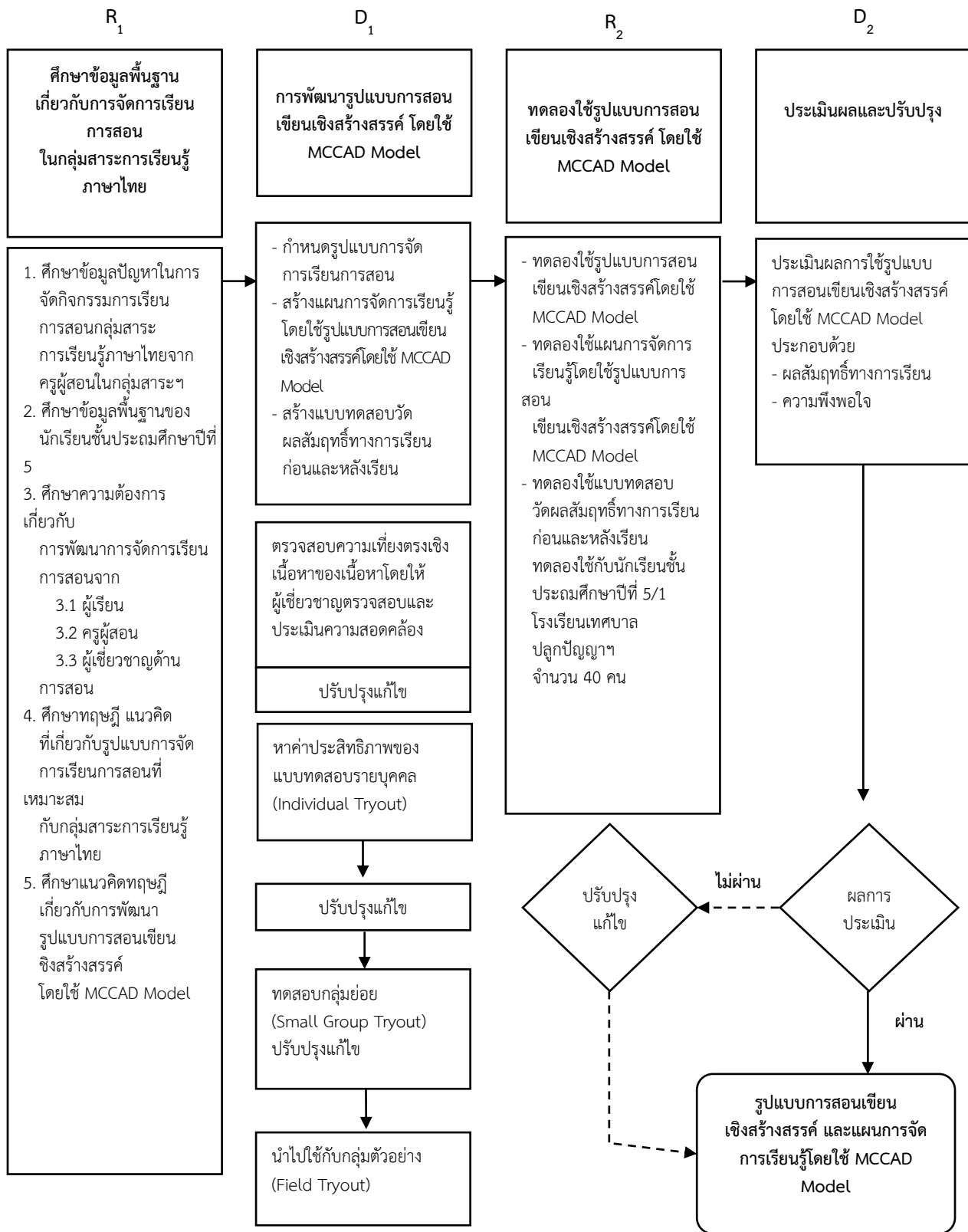
จะเป็นการนำความคิดที่ผ่านการคัดเลือก หรือการประเมินแล้วไปทดลองปฏิบัติ (Implementation) เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์จะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อได้นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง มาใช้ในการออกแบบ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นถึงความสำคัญของการสร้างความคิดที่แปลกใหม่ และมีคุณค่า โดยเริ่มจากการใช้ความคิดเดิมที่มีอยู่แล้วพยายามหลบลึกความคิดเดิมนั้นให้ได้ โดยใช้ประสบการณ์การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น องค์ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง ประสบการณ์ของผู้เรียนจะมีผลโดยตรงกับการสร้างความคิดที่แปลกใหม่ และนำความคิดที่แปลกใหม่นั้นมาปรับแต่งดัดแปลงให้เข้ากับบริบทใหม่ที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนเล่าเรื่องเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา และนำเอาแนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย หลักการพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ 1) ความสนใจ 2) การหลบลึก 3) การเคลื่อนไหว โดยอาศัยกระบวนการคิดสร้างสรรค์ 4 กระบวนการ ได้แก่ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นจินตนาการ 3) ขั้นพัฒนา 4) ขั้นลงมือกระทำ โดยรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบ MCCAD เป็นแบบแผนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (MOTIVATION: M) ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างประสบการณ์ (CONSTRUCT: C) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างความคิดที่แปลกใหม่ (CREATIVITY: C) ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติงานเขียน (ACTION: A) และขั้นที่ 5 ขั้นพัฒนาสร้างสรรค์ (DEVELOP: D) โดยผลการศึกษา ในครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ MCCAD Model กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ MCCAD Model กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ MCCAD Model กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีกระบวนการดำเนินการวิจัย ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ใช้เนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน โดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลปลุกปัญญา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) โดยมีแนวคิดสำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เทคนิคการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน Research (R1)

ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน Development (D1)

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการสอน Research (R2)

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการสอน Development (D2)

โดยในแต่ละระยะมีการดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน Research (R1)

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลเอกสาร และบุคคล มากำหนดนิยามในการสร้างผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) การประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอน (Synthesis Research)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเทศบาลปลุกปัญญา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่ม แบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) และผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 จำนวน 2 คน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 3 คน รวมผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นำมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปคำบรรยาย 2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปพรรณนาความ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปพรรณนาความ และ 4) การหาคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนารูปแบบการสอน Development (D1)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้มาโดยสุ่มแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายงานผลข้อมูลโดยการบรรยายสรุปเป็นความเรียง และการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การสร้าง และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างรูปแบบ ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 นำข้อสรุปจากการวิเคราะห์สังเคราะห์มารวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นที่ 2 จัดทำร่างรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 3 จัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ขั้นที่ 5 ทดลองใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้

ขั้นที่ 6 แก้ไขปรับปรุงรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการสอน Research (R2)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเทศบาลปลูกปัญญา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดเทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เครื่องมือดำเนินการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) เครื่องมือเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการทดสอบโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบมีลักษณะเป็นแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ 15 คะแนน และแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ 15 คะแนน รวม 30 คะแนน เพื่อนำมาวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยบันทึกคะแนนที่ได้ทั้งหมด แล้วนำมาคิดค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples)

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการสอน Development (D2)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเทศบาลปลูกปัญญา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนการประเมินผลการใช้ และปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อน-หลัง) และแบบสอบถามความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples) และการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

1. ผลการพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรูปแบบ การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (MOTIVATION: M) ครูสร้างแรงจูงใจในการเขียนเรื่องด้วยการเล่าเรื่องพร้อมสื่อประกอบบทเพลง สื่อของจริงเพื่อทบทวนรื้อฟื้นความรู้เดิมของนักเรียนด้วยการให้นักเรียนช่วยกันตอบ อภิปรายร่วมกันเพื่อให้นักเรียนรู้จักคำศัพท์ให้มากขึ้น ตลอดจนร่วมกันวางแผนในการรวบรวมข้อมูลในชุมชนมาเพื่อเขียนเรื่อง ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างประสบการณ์ (CONSTRUCT: C) นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้ในประเด็นที่สนใจ จดบันทึก นำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน เพื่อตกผลึกให้เป็นความรู้ที่เข้าใจชัดเจน โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำปรึกษา หรือแนะนำให้ค้นหาความรู้เพิ่มเติม ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสร้างความคิดที่แปลกใหม่ (CREATIVITY: C) นักเรียนร่วมกันคิดหาแนวทางในการเขียนเรื่องให้มีความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และน่าสนใจ โดยใช้ผังกราฟิกในการออกแบบ วางแผน ขั้นตอนที่ 4 ขั้นปฏิบัติงานเขียน (ACTION: A) นักเรียนปฏิบัติการเขียนเรื่อง โดยการกำหนดโครงร่างของเรื่องที่จะเขียน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ จินตนาการ และประสบการณ์ที่ผ่านการคัดเลือกจากการระดมความคิด และการเชื่อมโยงความคิดที่แปลกใหม่เข้ากับความคิด และประสบการณ์เดิม พร้อมทั้งปรับแต่ง ดัดแปลงให้เป็นบริบทใหม่ที่ต้องการนำเสนอ พร้อมทั้งร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และขั้นตอนที่ 5 ขั้นพัฒนาสร้างสรรค์ (DEVELOP: D) นักเรียนนำเสนอผลงาน ครูและเพื่อน ๆ ร่วมกันประเมินพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุง พัฒนา และสร้างสรรค์ผลงานให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยความเหมาะสมของรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสมต่อการนำไปจัดการเรียนรู้ เพื่อสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในระดับมาก

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และก่อนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา จากผลการศึกษาที่มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ MCCAD Model โดยรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ MCCAD Model ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ (MOTIVATION: M) ครูสร้างแรงจูงใจในการเขียนเรื่องด้วยการเล่าเรื่อง พร้อมสื่อประกอบ บทเพลง สื่อของจริง เพื่อทบทวน รื้อฟื้นความรู้

เดิมของนักเรียน ด้วยการให้นักเรียนช่วยกันตอบ อภิปรายร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนรู้จักคำศัพท์ให้มากขึ้น ตลอดจนร่วมกันวางแผนในการรวบรวมข้อมูลในชุมชนมาเพื่อเขียนเรื่อง ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างประสบการณ์ (CONSTRUCT: C) นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้ในประเด็นที่สนใจ จัดบันทึก นำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน เพื่อตกผลึกให้เป็นความรู้ที่เข้าใจชัดเจน โดยมีครูผู้สอนคอยให้คำปรึกษา หรือแนะนำให้ค้นหาความรู้เพิ่มเติม ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสร้างความคิดที่แปลกใหม่ (CREATIVITY: C) นักเรียนร่วมกันคิดหาแนวทางในการเขียนเรื่องให้มีความแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และน่าสนใจ โดยใช้ผังกราฟิกในการออกแบบ วางแผน ขั้นตอนที่ 4 ขั้นปฏิบัติงานเขียน (ACTION: A) นักเรียนปฏิบัติการเขียนเรื่อง โดยการกำหนดโครงร่างของเรื่องที่จะเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ จินตนาการ และประสบการณ์ที่ผ่านการคัดเลือกจากการระดมความคิด และการเชื่อมโยงความคิดที่แปลกใหม่เข้ากับความคิด และประสบการณ์เดิมพร้อมทั้งปรับแต่ง ดัดแปลงให้เป็นบริบทใหม่ที่ต้องการนำเสนอ พร้อมทั้งร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และขั้นตอนที่ 5 ขั้นพัฒนาสร้างสรรค์ (DEVELOP: D) นักเรียนนำเสนอผลงาน ครูและเพื่อน ๆ ร่วมกันประเมินพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุง พัฒนา และสร้างสรรค์ผลงานให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยความเหมาะสมของรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ MCCAD Model มีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการตามขั้นตอนของวิธีการเชิงระบบ โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการจัดการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นจริงเพื่อเติมเต็มทักษะที่ต้องมีมาก่อน (Prerequisite Skills) วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ แนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน วิธีการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนจากการสอบถามนักเรียน และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญการสอน เพื่อเติมเต็มความรู้ ทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้เรื่องใหม่ ร่วมกับกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ MCCAD Model ที่ผู้วิจัยได้สร้าง และพัฒนาขึ้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 มาตรา 24 คือ การจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การฝึกปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง จัดการเรียนรู้ให้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ โดยใช้สื่อที่มีความเหมาะสม และหลากหลาย ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมความร่วมมือในการเรียนสูงขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เมื่อครูให้ทำกิจกรรมร่วมกัน นักเรียนมีความมั่นใจที่จะเรียนรู้ หากถ้าไม่เข้าใจเนื้อหาส่วนใดก็จะมีเพื่อนในกลุ่มคอยช่วยเหลือ หรือมั่นใจว่าจะมีเพื่อนในกลุ่มทราบ การใช้กระบวนการกลุ่มทำให้นักเรียนกลุ่มที่ต้องได้รับการพัฒนามีความรู้สึกอบอุ่นใจในการเรียนรู้ เนื่องจากมีเพื่อนสมาชิกคอยช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังมีกำลังใจที่จะเรียนมากขึ้น เพราะบางครั้งนักเรียนกลัวที่จะซักถามปัญหาที่ไม่เข้าใจ เมื่อเพื่อนช่วยอธิบายให้เข้าใจโดยไม่ต้องอาย ก็จะช่วยลดความวิตกในการเรียน การสอนตามรูปแบบนี้เด็กเก่งจะช่วยสอนเด็กที่ต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งก่อให้เกิดผลดีเนื่องจากนักเรียนอยู่ในวัยเดียวกัน ย่อมจะใช้ภาษาสื่อสารกันได้เข้าใจง่าย สรุปได้ว่า รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ช่วยพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือในการเรียนให้สูงขึ้น ทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกับสมาชิกในการเรียน นักเรียนมีกิจกรรมร่วมกันในการแสวงหาความรู้ เรื่องราวต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อนำมาเขียนเป็นเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งศึกษากลยุทธ์ในการนำเสนองานเขียนของกลุ่มให้มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ เช่นที่ สมศักดิ์ ภู่วิภาตวรธณ์ (2554) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ผู้เขียนสร้างคำ และเนื้อความจากจินตนาการของตนเองมิได้ลอกเลียนแบบอย่างของผู้อื่น มีอิสระที่จะเลือกรูปแบบ การเขียนโดยไม่อยู่ในกรอบของคำประพันธ์

มากนัก ผลงานเช่นนี้จึงมีความประณีต มีคุณค่าทางความคิดริเริ่มอย่างเด่นชัด และสอดคล้องกับแนวคิดของ เกศินี จุฑาวิจิตร (2557) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าจะต้องมีความใหม่ แปลก แตกต่าง และต่อยอดทั้งด้านเนื้อหา หรือด้านรูปแบบ

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้บรรยากาศการเรียนรู้มีบรรยากาศที่ดีขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนมีการทำงานร่วมกัน ทำให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานกลุ่ม ทั้งในด้านการวางแผน การแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกี่ยวกับคำศัพท์ ความรู้ที่สมาชิกได้ไปศึกษาค้นคว้ามา รวมทั้งโครงเรื่องงานเขียนของกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนกลุ่มที่ต้องได้รับการพัฒนาได้มีโอกาสประสบความสำเร็จจากการมีส่วนร่วมในผลงานของกลุ่ม และยังเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการเรียน ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิศมัย ลาภมาก (2558) ที่ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.78/80.14 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ย กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกศวิมลลักษณ์ แจ่มจันทร์ (2562) ที่ได้ดำเนินการวิจัย และพัฒนารูปแบบการสอนเขียนสร้างสรรค์ตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานผสมผสานเทคนิคซินเนคติกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพัทยา 11 (มัธยมสาธิตพัทยา) สำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนเขียนสร้างสรรค์ ตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานผสมผสานเทคนิคซินเนคติกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ก่อนเรียนระดับคะแนนรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.77 หลังเรียนระดับคะแนนรวมมีค่าเฉลี่ย 32.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.62 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการสอนเขียนสร้างสรรค์ตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานผสมผสานเทคนิคซินเนคติกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความรู้ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังการทดลองใช้สูงกว่าก่อนการทดลองใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม การเรียนการสอนให้นักเรียนได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้าความรู้จากชุมชน จากภูมิปัญญา จากแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการเขียนเรื่อง มีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนเรื่องตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ เช่น อาหารท้องถิ่นภูเก็ต เครื่องแต่งกายพื้นเมืองภูเก็ต เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิศมัย ลาภมาก (2558) ที่ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม โดยผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกศวิมลลักษณ์ แจ่มจันทร์ (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการสอนเขียนสร้างสรรค์ ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานผสมผสานเทคนิคซินเนคติกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพัทยา 11 (มัธยมสาธิตพัทยา) สำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนเขียนสร้างสรรค์

ตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานผสมผสานเทคนิคซินเนคติกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าด้านประสิทธิภาพ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ MCCAD Model ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ MCCAD Model ที่ผ่านการสร้างอย่างเป็นระบบ และผ่านการหาประสิทธิภาพแล้ว ไปใช้ประกอบการสอนเสริม ทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย หรือกลุ่มใหญ่ เพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ในการให้นักเรียนศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ เช่น พิพอิณท์ ชุมชนย่านเมืองเก่าภูเก็ต รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ครูผู้สอนจะต้องมีการสำรวจ นัดหมายกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การศึกษาชุมชนของนักเรียนสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ MCCAD Model กับนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ MCCAD Model กับรูปแบบการสอนเขียนอื่น ๆ

2.3 ควรมีการนำแอปพลิเคชันต่าง ๆ มาพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเรื่องให้แก่ นักเรียน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ดึงดูดความสนใจของนักเรียน และสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

เกศวิมลลักษณ์ แจ่มจันทร์. (2562). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการสอนเขียนสร้างสรรค์ ตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานผสมผสานเทคนิคซินเนคติกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพัทยา 11 (มัธยมศึกษา) สำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <http://www.kruchiangrai.net>.

เกศินี จุฑาวิจิตร. (2557). **เมืองสี่สร้างสรรค์: การพัฒนาตัววัดและบทเรียนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน**. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

พิศมัย ลาภมาก. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม. **วารสารบัณฑิตศึกษา**, 14(64), 197-205.

โรงเรียนเทศบาลลูกปัญญา ในพระอุปถัมภ์ฯ. (2564). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ภูเก็ต: โรงเรียนเทศบาลลูกปัญญาในพระอุปถัมภ์ฯ.

วรรณิ์ โสมประยูร. (2553). **เทคนิคการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ. (2554). **เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **คู่มือการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.

References

Paul E. Plsek. (1997). **Creativity, Innovation and Quality**. Milwaukee, Wis: ASQC Quality Press.

ผู้เขียน

ก้องเกียรติ ขอบเวศน์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเทศบาลปลูกปัญญา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

e-mail: kong2927@gmail.com

